

Załącznik nr 1 do uchwały nr 47/2020
Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku
z dnia 16 kwietnia 2020 r.

Stanowisko Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku w sprawie: podjęcia działań zaradczych wpływających na sytuację społeczno-gospodarczą regionu w związku z ogłoszeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii

Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku apeluje o podjęcie przez Rząd RP działań zaradczych wpływających na sytuację społeczno-gospodarczą regionu w związku z ogłoszeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii. W szczególności wnosi się o podjęcie działań dotyczących środków dla powiatowych urzędów pracy na instrumenty wsparcia w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej COVID-19, przywrócenia ruchu na granicy polsko-czeskiej dla pracowników transgranicznych bez konieczności poddania się obowiązkowej kwarantannie oraz opracowania mechanizmu wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego w związku z COVID-19.

- I. W związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, powiatowe urzędy pracy zostały zobowiązane do wprowadzenia szeregu instrumentów wsparcia w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej COVID-19. Usługi te to:
  - a) niskooprocentowana pożyczka z Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców,
  - b) dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych,
  - c) dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców,
  - d) dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych.

Tarcza antykryzysowa, to pakiet form wsparcia stworzony w celu ochrony miejsc pracy, zmniejszenia obciążeń finansowych mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz ich wsparcia w zachowaniu płynności finansowej. Tym czasem za obietnicami wsparcia, nie przekazano do powiatowych urzędów pracy dostatecznych środków finansowych pozwalających na realizację tych działań.

Do PUP subregionu zachodniego województwa śląskiego już teraz wpłynęło ponad 1 tys. wniosków o udzielenie pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców (na podstawie art. 15zdz wskazanej wyżej ustawy). Dostępne środki finansowe pochodzące z Funduszu Pracy na wypłatę pożyczek pozwalają na realizację zadania na poziomie ok. 25%. Przykładowo na dzień 08.04.2020 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim dysponował środkami własnymi w ramach dotychczas przyznanego limitu środków na aktywne formy wsparcia w wysokości 250 tys. zł, co pozwoliło na wypłatę pożyczek 50 mikroprzedsiębiorcom (złożono 283 wnioski). Podobnie sytuacja wygląda w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rybniku, gdzie dostępne środki pozwalają na wypłatę 100 pożyczek w maksymalnej wysokości (złożono 506 wniosków).

Bez zapewnienia dodatkowych środków z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej samorządy powiatowe, których urzędy pracy są jednostkami organizacyjnymi nie są w stanie wypłacić wszystkich wniosków o udzielenie pożyczek. Realizacja tarczy antykryzysowej w tym momencie jest dziurawa i wymaga podjęcia natychmiastowych działań naprawczych. PUP prowadzą nabory i podpisują umowy na udzielenie pożyczek w ramach środków finansowych dostępnych w budżetach. Już teraz skierowano wnioski o dodatkowe środki na poziomie ponad 20 mln zł. Trudno określić czy będą to środki wystarczające.

Dodatkowo udzielanie niskoprocentowych pożyczek dla mikroprzedsiębiorców, to w chwili obecnej jedyna forma wsparcia oferowana w ramach wszystkich dostępnych instrumentów. Nie ogłoszono jeszcze naborów na kolejne działania, gdyż mają być one w części finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, co wymaga szczegółowych uzgodnień na szczeblu Instytucji Zarządzającej i Pośredniczącej. Wstrzymywanie działań nie wpływa zatem ani na poprawę sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw czy organizacji pozarządowych, ani na ogólną sytuację społeczną w regionie.

- II. Jednocześnie Zarząd Związku Subregionu Zachodniego z siedzibą w Rybniku ponownie wnioskuję o rozważenie możliwości zmiany zapisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 marca 2020r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w zakresie § 1 pkt 1 przywołanego rozporządzenia.

Objęcie obowiązkową kwarantanną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w przypadku przekraczania granicy Rzeczypospolitej Polskiej w ramach wykonywania czynności zawodowych skutecznie uniemożliwia świadczenie pracy mieszkańców subregionu zachodniego województwa śląskiego, pozbawiając znaczną większość z nich środków do życia.

Utrzymanie tego stanu nie tylko wpłynie na sytuację osobistą wielu mieszkańców regionu, ale również na sytuację gospodarczą lokalnych samorządów i kraju. Fala zwolnień pracowników transgranicznych będzie szczególnie odczuwalna w przyroście bezrobocia. Brak konkretnych rozwiązań w tej sprawie powoduje tylko narastającą frustrację i poczucie dyskryminacji.

O przywrócenie ruchu na granicy polsko-czeskiej dla pracowników transgranicznych Zarząd Związku apelował już w uchwale nr 42/2020 z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie poparcia stanowiska Starosty Powiatu Wodzisławskiego dotyczącego dokonania zmian w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 marca 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, która została przekazana w dniu 31.03.2020 r. do Prezesa Rady Ministrów RP.

Zarząd Związku Subregionu Zachodniego z siedzibą w Rybniku popiera również wszelkie petycje pracowników obszarów przygranicznych, jak i samorządów lokalnych w sprawie przywrócenia ruchu na granicy bez konieczności poddania się obowiązkowej kwarantannie. Zabezpieczenie warunków bytowych i finansowych mieszkańców regionu ma ogromne znaczenie, dlatego wnioskujemy o ponowną analizę sytuacji obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i zmianę zapisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia.

- III. Kolejną istotną kwestią jest konieczność opracowania mechanizmu wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego w związku z COVID-19. Pandemia koronawirusa coraz gorzej odbija się

na kondycji polskich firm - małych, średnich i dużych. Swoja pomoc dla firm i pracowników wdrażają samorządy, które również wymagają dodatkowego wsparcia. Samorząd, w przeciwieństwie do rządu, nie dysponuje żadnymi środkami przeznaczonymi specjalnie na finansowanie skutków epidemii, a rezerwy budżetowe na wypadek klęsk żywiołowych są zbyt skromne. Już teraz lokalne samorządy oferują przedsiębiorcom obniżki czynszów w gminnych lokalach czy przedłużenie terminów płatności podatku od nieruchomości. Niejednokrotnie zniesiono również opłaty w strefach płatnego parkowania. Dodatkowo finansuje się środki ochronny osobistej, co nie pozostaje bez wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Ponieważ kondycja finansów jednostek samorządu terytorialnego została osłabiona wcześniejszymi regulacjami związanymi np. z oświatą oraz ulgami w podatkach dochodowych, a nowa sytuacja związana z zapaścią wielu branż wnoszących różnego rodzaju daniny, opłaty i podatki lokalne spowoduje dalsze zmniejszenie wpływów z PIT i CIT, to pakiet osłonowy musi obejmować także same JST oraz ich jednostki organizacyjne zapewniające codzienną obsługę ludności w ramach usług publicznych.

Co podkreślano już niejednokrotnie w stanowiskach Związku, z oceny skutków regulacji zmiany ustawy o PIT wynika, że 28 samorządów zrzeszonych w Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku może uzyskać mniej wpływów o ponad 120 milionów złotych. Koszty finansowania oświaty przez samorządy to zabezpieczenie w swoich budżetach dodatkowo ponad 320 mln zł. Aktualna sytuacja epidemiologiczna w Polsce to kolejne miliony strat w dochodach lokalnych JST.

Uważa się więc, że Rząd RP powinien opracować również dla samorządów odpowiedni pakiet wsparcia zapewniający rekompensatę dochodów utraconych m.in. z tytułu przyznanych ulg i zwolnień. Dbając o rozwój samorządów z terenu subregionu zachodniego województwa śląskiego, ich sytuację gospodarczą i społeczną, jesteśmy zobowiązani do zaapelowania do Rady Ministrów o pilne wprowadzenia rozwiązań osłonowych skierowanych do samorządów, które pozwolą na utrzymanie wysokich standardów ich funkcjonowania i zapewnią niezakłócone wykonywanie zadań publicznych.

Apelujemy o odpowiednie traktowanie przekazywanych przez przedstawicieli samorządów lokalnych opinii o zagrożeniu realizacji zadań publicznych. Wyrażamy nadzieję, że szybka i właściwa reakcja w zakresie podniesionych wyżej problemów dotyczących środków dla powiatowych urzędów pracy, sytuacji pracowników transgranicznych i konieczności wprowadzenia pakietu osłonowego dla JST pomoże nam wszystkim na złagodzenie aktualnej sytuacji i jej skutków, co wpłynie także wizerunkowo na obraz administracji centralnej i lokalnej, zorientowanej na właściwe postępowanie w warunkach kryzysowych.

*Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku*

Mieczysław Kieca